

Bozela

Maribor, 15. septembra 1933 Leto I.

Posamezna številka Din 1.50 // Velja na mesec po pošti dostavljen Din 6.—, za inozemstvo Din 10.— // Uredništvo in uprava: Gregorčičeva ul. 26
Telefon 29-70 // Poštni čekovni račun 15.546 // Izhaja vsak petek // Oglasi po tarifi

Stev. 16

Nekaj misli o državljanski in narodni zavesti

Kakšna je pereča zadeva z vidikov delovnega človeka

Večkrat slišimo očitke, da se Slovenci vse premalo zanimajo za povdigi državljanske in narodne zavesti med ljudstvom. Trdijo celo, da pri nas radi večstoletnega življenja pod tujim jarmom sploh ni pravega razumevanja za visoke državljanske in narodne cilje. Zato je tem bolj važno, da si zadevo enkrat temeljito pogledamo iz vidikov resničnega življenja skromnega delovnega človeka, ki se od ranega jutri do poznega večera ubija za trdo skorjico rženega kruha.

Vse kulturno in prosvetno delo med narodom ima že po ustavi svoj glavni cilj: vzgajati državljan. Nedvomno je že tu mišljena vzgoja srečnega in zadovoljnega državljana. Saj država ni samo neka abstraktna združitev ljudi, ampak predvsem gospodarska spojitev članov, ki si hočejo zavestno urediti in izboljšati življenjske možnosti.

Že družina je skupina, ki je posebno pripravna za ponazoritev državljanskih pojmov, kakor so v resnici. Tudi v družini ne gojimo samo čustva, kajti neizpodbitno ostane geslo, da gre ljubezen skozi želodec! Kje še najdemo danes ono zakonsko idilo, ki jo proslavlja romantika preteklosti? V petičnih rodbinah je zakonska vez še najmanj prizadeta. Največ ločitev povzročajo danes gospodarski motivi, ki gredo daleč nad ljubezen. Šele s trdno gospodarsko osnovo je mogoče privzgojiti smisel za rodbino, vse drugo je zgrajeno na peščenih tleh! Moralne osnove brez gospodarskih elementov ne morejo dvigniti domovinskih čustev nikdar in nikoli! V tem bi si morali biti na jasnem vsi oni, ki jim je apatičnost delavskih vrst trn v peti. Zakaj ni danes več govora o neomajljivi privrženosti domači grudi? Zakaj danes ni več smisla za ožji dom, za rod?

Ne zakrivajmo si oči! Poiščimo raje vzroke!

Že tujina nam s stotisoči naših ljudi sama daje odgovor! Daleč od domače grude si v trpljenju in mukah služijo svoj vsakdanji kruh, doma pa se šopirijo tuji narodni zemlji! Neizpisen paradoks, nerazumljiv in krut... »Domovina!«

Res je, da mora človek večkrat žrtvovati svoje lastne koristi, kadar to zahtevajo interesi skupnosti. Povsem vsak danja in v idealizmu zasjdrana rečenica, ki pa v resničnem življenju izgleda docela drugačna! Iz dneva v dan doživljamo razočaranja, ki nam kažejo, da najmanj žrtev doprinašajo danes oni, ki zbirajo zaklade izključno za svoj žep! Tam ne poznajo žrtev, pač pa jih zahtevajo od ponižanih in teptanih...

Kje je danes ona idealna zavest, ki je zvenela iz epopej guslarjev o kraljeviču Marku, o junakih in narodnih prerokih? Osvobodjenje nas je privedlo v eno močno državo Jugoslavijo. Pojavljali so se pa gavranji, se vgnezdili nad rodovito domačo grudo in jo spre-

nili v deželo izkoriščevalcev, ki kar mr-golijo širom praznih poljan ter iščejo nove žrtve... Kje je kraljevič Marko, da bi delil resnico in pravico?!

Mnogo se govori danes o skupnih narodnih dobrinah, ne da bi pomislili na one, ki trpe pomanjkanje in se ne morejo iskreno stapljati z onimi, ki so srečno doživeli ujedinjenje vsega naroda. Če je bistvena lastnost državljanske zavesti resnica in pravica, potem je za popolno ozdravljenje našega narodnega življenja potrebno, da sodimo sodobnost po besedah, ki jih je izrekel večni idealist in veliki Slovan Tomaž Masaryk:

»Kakor hoče biti posameznik sam svoj gospod, tako tudi narod. Podlaga pa mu mora biti narodna zavest. Pa ne stopite s tem pred človeka, ki mu otroci duševno in telesno hirajo v nezadostnem stanovanju. Razsvetlite najprej glave in ogrejte srca vseh ljudi, da bodo zatrli ljubezen do samega sebe in pomagali najbednejšim. Ko ne bodo re-

veži več čutili bede, bodo postali tudi oni narodni bojevniki!«

To so besede, ki kažejo pravo razumevanje resničnega življenja delovnega ljudstva, ki je prepojeno z ljubeznijo do države in naroda, kakor hitro vidi, da se tudi država in narod zavedata svojega poslanstva: Vsi za enega, eden za vse! Ne po frazah in geslih, ampak po dejanjih in življenju pravilno sodimo narodno zavest!

V času splošne gospodarske bede so ta razmotrivanja tem važnejša, čim oči-vidnejše je dejstvo, da so motivi krize socialnega izvora! Ko bo človek videl v sočloveku enakopravno bitje, ki ima pravico do dostojnega življenja, bo narodna zavest sama ob sebi najlepše kronana z ljubeznijo in zvestobo do domovine! Prepričani smo, da bodo samo pravične socialne osnove utrdile nacionalne temelje mogočne Jugoslavije in le v tem znamenju bo sreča in napredek jugoslovenskega naroda!

V boj za delavsko zbornico!

Volitve v Delavsko zbornico, v to za delavstvo in nameščenstvo tako važno ustanovo so v času, ko se pri nas razvija in znova oživlja nacionalni socializem, ko se po krivdi marksistov razočarano delavstvo drami iz letargije in snuje nov organiziran boj za svoje socialne in nacionalne pravice, ko je nastal kaos radi domišljene nadprodukcije intelektualcev in ko delavstvo radi krize dobesedno trpi pomanjkanje. Bo to prvi boj, ki naj pokaže, da je naše delavstvo, ročno in duševno, sposobno sodelovati pri gradnji močne in zadovoljne Jugoslavije, kjer MORAJO imeti ob pravični razdelitvi vsi dovolj kruha.

Pravimo prvi boj in to po vsej pravici. Zavedati se moramo namreč, da je Delavska zbornica eminentno važna ustanova, ki je po zakonu poklicana, da sodeluje pri reševanju vseh važnih socialnih vprašanj, bodisi v odnosu med delodajalci in delojemalci, bodisi kot posvetovalni organ pri sklepanju socialno-političnih zakonov. V Delavsko zbornico se stekajo milijoni zakonitih delavskih prispevkov in ni vse eno, kdo s tem denarjem gospodari. Dosedanja praksa je pokazala, da se socialisti, ki danes vladajo v tej zbornici, niso zavedali svojih dolžnosti. Poznejša revizija pa bo pokazala, koliko je bilo stvari, ki niso bile izvršene v interesu slovenskega delavstva. Tudi perustracija nameščencev je nujno potrebna, da se ugotovi, v koliko so nameščenci kvallificirani za vršitev poverjene jim službe. Upravičeno domnevamo, da je tamkaj mnogo agitatorjev, ki so prišli v službo iz partizanskih interesov.

Tovariši in delavci!

Volilna propaganda je že v polnem razmahu. Skrahirani socialisti so začeli s starim geslom, da je treba Delavsko zbornico očuvati pred vplivom delodajalcev. S tem hočejo povedati, da so edino oni poklicni delavski zastopniki. Tudi mi smo proti vmešavanju kruhodajalcev v naše življenjske zadeve, toda vprašati se moramo, kaj so storili dosedanj gospodari socialisti za omiljenje bede, ki vas danes tako brezupno tare. Sami občutite razvaline, na katerih je danes delavski stan, in če hočete najti med brezposelnimi kakšnega sodruga-voditelja, ga morate iskati s svetiljko. Našli ga bode, toda v toplem gnezdu, kjer ni lakote, mraza in preganjanja s strani hišnih gospodarjev.

Borci, Jugoslovani!

Na plan za zmago našega hotenja. Uporabljajte ves svoj vpliv in agitirajte za našo listo. Mi nismo profitarški nacionalisti. Naše geslo je: V Jugoslaviji je dovolj kruha, samo pravično ga je treba razdeliti. Izravnati hočemo rajlike, ki se dan na dan pojavljajo v obliki bede na eni in luksuza na drugi strani. Kdor čuti jugoslovansko, ne bo dopustil, da naše delavstvo, ki mora prenašati vse posledice gospodarske krize, omahuje v pomanjkanju, da v posavskih premo-govnih revirjih rudarji in njih rodbine dobesedno stradajo, da se favorizira tuje in meče naše delavstvo na cesto, in da se s tistimi, ki ima srečo biti v službi, postopa kakor z manj vrednim državljanom.

Pridružite se našim vrstam! Poraja se nov duh, nova miselnost! Razlika

med ročnim in duševnim delavstvom mora izginiti, kajti socialni interesi nas vseh so enaki.

Naj ne bo nobenega nameščenca in nameščenke, delavca in delavke, ki bi se na dan 7. in 8. oktobra vzdržal volitev. Kdor ostane doma, škoduje same-mu sebi in je škodljivec lastne stvari. Ko boste prejeli od volilne komisije tri glasovnice: modro, belo in rdečo, raz-trgajte belo in rdečo glasovnico. Modra je naša barva, simbol zvestobe narodu, državi in vsakemu posamezniku.

Opozorilo nameščencem in nameščenkam, delavcem in delavkam!

Borba za Delavsko zbornico je v polnem razmahu. Volitve, ki bodo v ne-deljo 8. oktobra, so plebiscit, ki bo od-ločil, ali bodo v tej važni socialni usta-novi še nadalje v kalnem ribarili marksi-sti, ali bodo internacionalci še nadalje rezali nacionalnemu delavstvu in name-ščenstvu tanko skornjico pravice?

V volilni boj so se podali modri, beli in rdeči. Predvsem si morate zapomniti, da imajo naše kandidatne liste modre gla-sovnice. Delavstvo volj 50 kandidatov, nameščenstvo pa 10.

Ker je edina prava zaščitnica narod-nega delavstva Narodno strokovna zve-za, prava zaščitnica nacionalnega name-ščenstva pa Zveza društev privatnih name-ščenцев v Ljubljani, v kateri je včla-njenih 18 samostojnih strokovnih organi-zacij z 12 plačilnicami, bo vse nacionalno delavstvo in nameščenstvo volilo kandi-date Narodno strokovne zveze in Zveze društev privatnih nameščencev z modri-mi glasovnicami.

Bele glasovnice imajo kandidatne liste Jugoslovanske strokovne zveze, v kate-ri je včlanjeno klerikalno delavstvo in kandidatne liste šele pred dnevi ustanov-ljenega Društva privatnih in trgovskih nameščencev, v katerem je včlanjeno klerikalno nameščenstvo. Bele glasovni-ce bo na dan volitev nacionalno delav-stvo in nameščenstvo raztrgalo.

Rdeče glasovnice pa imajo kandidatne liste strokovne komisije z vsemi v II. in-ternacionali včlanjenimi strokovnimi de-lavskimi organizacijami, katerih članstvo je marksistično in kandidatne liste Sa-veza privatnih nameščenstva Jugoslavije, ki je prav tako pripadnik II. internacio-nale in v katerem so včlanjeni marksisti-čni nameščenci. Tudi rdeče glasovnice bo narodno delavstvo in nameščenstvo pri volitvah v Delavsko zbornico na dan 8. oktobra raztrgalo.

Zapomnite si: »Plava je ta prava!«

Razglas

Volilni odbor za volitve v »Delavsko zbornico« za volišča v Mariboru razgla-ša, da so volilni imeniki v mestni posve-tovalnici razgrnjeni od vključno 15. t. m. do vključno 24. t. m. in da ima vsak v smislu člena 13 volilnega reda za volitev skupščine DZ v Ljubljani pravico, da v gornjem roku volilne imenike pregleda, prepíše, objavi, natisne in da zahteva bo-disi zase ali za drugega njih popravek. Po čl. 14 se more zahtevati popravek ust-no ali pismeno pri organih, kjer je imenik razgrnjen. Ko se zahteva popravek, se morajo predložiti dokazi, da ima dotična oseba glasovalno pravico v smislu čl. 33 teh pravil ali da je nima.

Ptuj je dal signal...

Starodavni Ptuj, kjer je bila pred 25 leti vsekana slovenskemu narodu krvaveča rana, ni pričakoval in ni bil pripravljen na tako zadoščenje, ki ga je dobil ob priliki nedeljskih svečanosti. Pod koraki nacionalistov, ki so se zbrali preteklo nedeljo v nepričakovanem številu v Ptuj, se je tresla tista zemlja, ki so si jo pred 25 leti po krivici svojili naši sovragi in na kateri so gradili nemški most do Adrije. V prah bi bile zdrobile krepke pesti nacionalistov vse, kar bi se jim stavilo na pot, če bi si ne bili svesti dejstva, da je dal Ptuj preteklo nedeljo kakor pred 25 leti signal za ponoven nacionalni pohod, da je dal opozorilo: »Čujte našo prisego zvestobe domovini. Mi smo tu, ki smo jo pripravljene braniti pred zunanjimi in notranjimi sovražniki, brez nas ne bo boja in preko nas ne morete.« Niso razburjali v svitu poznega poletnega solnca bliščeči se bajoneti razgrete krvi in kipečih src tisočev nacionalnih src, ki so prihitela v objem pred 25 leti tako ponižanega, zasramovanega in teptanega starodavnega ptujskega mesta, niso krepke pesti nacionalistov vračale hudega z hudim, kakor so to nekateri pričakovali, marveč so vsa nacionalna srca šla dostojanstveno preko žalostnega dogodka v zgodovini slovenskega naroda. In vsi, ki so videli mogočni zbor jugoslovanskih nacionalistov, so se lahko prepričali o moči in disciplini še mladega pokreta, ki se naglo širi in, ki uživa simpatije med najširšimi plastmi.

Prvi pozdrav

Po uradnem delu nedeljske proslave septemberskih dogodkov, je bil na trgu pred magistratom zbor nacionalistov, ki jih je pozdravil starosta ptujskega Sokola br. dr. Salamun tako-le: »Dragi nacionalisti! Nepopisno me veseli, da vas morem iskreno in bratsko pozdraviti vse, ki ste prihiteli v Ptuj, da proslavimo 25letnico onega zgodovinskega dne, ko je bil užaljen v dno duše slovenski del našega naroda. Ta žalitev in podla sramotnja pa so se spremenile v zmago naše nacionalne misli in ideje. Zamogli bi danes ono ponižanje povrniti stotero. Tisto peščico naših narodnih nasprotnikov bi zamogli danes zdrobiti in oni bi sami želeli, da bi se mi spozaabili, toda nočemo si umazati naših rok, ampak jim hočemo dostojno in odločno povedati, da smo na tej zemlji mi in samo mi gospodarji in da to tudi hočemo ostati. Mi vemo prav dobro, da polagajo naši nasprotniki vse nade na severozapad in, da od tam pričakujejo nekake pomoči in nekakega namišljenega odrešenja. Danes jim s tega mesta ob tem svečanem trenutku jasno in odkrito povemo, da jih bomo odrešili mi, ko jim bomo posodili pot do št. Ilja in Radgone. Vse njihove sanje, da bosta Hitler in Mussolini razkosala našo domovino, so otročje sanje, ker zavedati se morejo vsi naši zunanji in notranji sovražniki, da gre ta pot le preko njihovih in naših trupel. Zdravo!« Zabučalo je na prostem trgu in tisoč pesti se je na mah dvignilo, iz tisoč grl je bilo slišati en sam klic: Svobodi in domovini!

Na to je otvoril zborovanje podpredsednik središnjega odbora NO profesor Mile Pavlovič iz Beograda. Prinesel je pozdrave zboru iz naše metropole in v daljšem temperamentnem nagovoru orisal težke narodnostne boje, ki so nam prinesli tako zaželjeno svobodo in zedinjenje. Z velikim navdušenjem so zbrani nacionalisti sprejeli pozdrave in nagovor starega in velezasluzneoa narodnega borca z juga naše domovine. Prav tako ognjevitim odobravanjem je bil sprejet znani borec za narodno obrambno delo ministar v p. dr. Vekoslav Kuvovec, ki je pozdravil zbor nacionalistov v imenu osvoboditelja Maribora, generala Maistra. Od veselja so se iskriale oči dobrodušnemu borcu, ko je hrabra mladina stalno prekinjala njegov nagovor z ognjevitim odobravanjem.

Nacionalisti: Naprej!

Mogočen zbor je nato pozdravil dr. Cepuder iz Ljubljane. Izvajal je med drugim, da je bilo dovolj sramote in ponižanja in da je čas, da dvigne jugoslovanski nacionalist ponovno svojo glavo in napravi red na svoji zemlji in ob njenih mejah. Tu, kjer smo bili pred četrt stoletja kamenjani in teptani, prisegamo, da ne bomo pozabili sramotnega suženjstva, ki še danes okužuje lepo našo jugoslovansko zemljo. Vi borci ste poklicani prvi, na delo! Danes ni časa mrtvila, treba je žrtev, pred vsem pa trde roke, ki bo nepopustljivo zagrabila vsak plevel in ga izruvala. Ne mirujte, dokler ne bo svobodno jugoslovansko solnce obsevalo klenega klasja, ki mora dajati kruh jugoslovanskemu človeku. Bodite ponosni in samozavestni! Vaš korak naj trdno odmeva po vsej naši zemlji, vaš klic naj kliče v zbor vse jugoslovanske nacionaliste, da se zlijemo v veletok, ki ga ne bo zaustavila nobena sila. Ob tej priliki in na tem kraju, kjer smo bili pred 25 leti ponižani in tepeni, prisegamo da nes, da se bomo brez ozira na žrtve borili za svobodo in domovino, prisegamo, da hočemo biti vredni potomci naših velikih borcev, iz katerih kosti in krvi je ustvarjen temelj naše svobode. Naprej do zmage!

Ko je poglelo viharno vsklikanje je spregovoril v imenu Zveze Maistrovih borcev predsednik Jože Malenšek. Kratke je bil sicer njegov nagovor, toda besede so bile jedrate, saj so posegale v ono dobo, ko so slovenski fantje prelivali kri za osvoboditev severnega dela naše domovine. Delo Maistrovih borcev pa še ni končano! Treba je ponovnega boja sicer ne izrazitega proti zunanjim, zato pa tem bolj energičnega in brezkompromisnega napram notranjim sovražnikom našega naroda!

Ramo ob rami v boji...

Ko se je pojavil na govorniškem odru pred tisočglavo armado nacionalistov poveljnik inženirske podčastniške šole polkovnik Božo Putniković, ni bilo frenetičnega vsklikanja kralju in naši narodni vojski ne konca ne kraja. Ko je prišel do besede in izrekel pozdrav, že je ponovno zaorilo iz tisočev grl viharno navdušenje. Kakor pijani zmage po hudi bitki so nacionalisti sprejeli tople besede priljubljene častnika, ki jih je podžigal k samozavesti, k ponosu in k nacionalni časti. Globoko v srce so se gale slehernemu, saj jih je govoril kakor poveljnik svoji armadi, ki se pripravljajo na pohod — v boj. Iz njegovih besed je zvenela simpatija in odobravanje nacionalnega pokreta, ki koraka rami ob rami z našo narodno in zmago-slavno vojsko. Za njim je nagovoril zbrane četaše poveljnik mariborskih viteških sekcij NO Drago Vojska. Pozval je četaše k strogi disciplini in jih opozoril na simbol črnih zastav z mrtvaškimi glavami, ki pomenijo: Svoboda ali Smrt. Z velikim navdušenjem so sprejeli zbrani četniki bodrilne besede svojega poveljnika.

Mladina!

Ti si poklicana!

V imenu mariborskega oblastnega odbora NO je nato pozdravil zbor dr. Miloš Vauhnik, in med drugim nadaljeval: »Nacionalisti! Narodna odbrana vas je pozvala, da se danes, na dan 25. obletnice, zberete in obnovite spomin, ko je bil naš narod teptan in ponižan. Ob preobratu je bil sicer konec metod, po katerih so iz zapeljancev vzgajali naši nasprotniki renegate odpadnike in janičarje ki so sramotili svojo rodno mater. Tu v Ptuj, je bila visoka šola za to žalostno vzgojo, tu so sprejemali nauke oni, ki so pomagali zidati nemški most. Bili so to žalostni časi za slovenski narod. Na te čase je potrebno obuditi spomine. Mlada generacija mora vedeti, kako težki oblaki so viseli nad našo domovino. Če so se nekaj po ulicah Ptujja podile nemčurske drhali in napadale neoborožene, mirne in pohlevne Slovence, pa danes po 25 letih korakajo po teh

ulicah bataljoni četnikov, vemo, da je na vekomaj konec takih žalostnih časov. In marsikaterega zla in udarca, ki je bil prizadejan še po preobratu našemu narodu smo večinoma krivi sami radi naše pohlevnosti! Prav po preobratu smo doživeli največje razočaranje, ko smo si domišljevali, da nam bodo drugi dali to, česar sami nismo znali vzeti. Le tako smo izgubili Radgono, Koroško, tako smo izgubili našo Primorsko. Kar je zgrešila naša starejša generacija, to mora popraviti nova, ki rase pod svobodnim solncem. Če je stari generaciji, ki je toliko trpela v suženjstvu, manjkala brezkompromisna borbenost, ne sme ta manjkati sedaj vam četniki! Sledite klicu Narodne odbrane, tradicionalne čuva rice naše svobode, ki bo pozvala v svoje vrste vso omladino. Naj gre klic od severa do juga, kdor čuti nacionalno, ta se mora okleniti naše ideje in stopiti v naše vrste! Naj zaori zopet naša stara bojna pesem: »Grom in peklo naj pogrezne vsakega nemčurja, grom in peklo naj pogrezne vsakega kdor odpada.« Grom in peklo naj kaznuje tiste, ki zadržujejo našo omladino v njenem poletu! Grom in peklo sovražnikom tu in onstran naših mej!

Govor dr. Miloša Vauhnik so sprejeli nacionalisti z enakim ognjevitim navdušenjem in so govornika stalno prekinjali z viharnim odobravanjem. Končno je pozdravil zbor še nacionalni borec dr. Fran Irigoien, ki je kot rojak iz ptujske okolice živo orisal vso zahrbtnost in nesramnost ptujskih nemčurjev. Njegove besede so veljale predvsem slovenskim kmetom in kmečkimi fantom, ki se jih je zbralo in pomeškalo med zburjujoče nacionaliste ogromno število. Spodbujal pa je v svojem ognjevitim nagovoru navzočo mladino in jo rotil, da je njena dolžnost, da nadaljuje boj in, da je ona poklicana ustvariti jugoslovanskemu narodu lepšo in boljše bodočnost.

Ker je bil red govornikov izčrpan, je podpredsednik središnjega odbora NO Mile Pavlovič pozval dr. Miloša Vauhnik, ki je prečital naslednjo pozdravno brzojavko: »Zal mi je, da se ne morem udeležiti vaše zbor, ki je bil sklican v spomin na ono herojsko dobo prebujenja našega nacionalizma. Pozdravljam vse udeležence velike svečanosti s prošnjo, da v vdanosti napram kralju in domovini ne zaostanejo za svojimi slavimi predhodniki, ki so nam ustvarili veliko domovino. Ilija Trifunović, predsednik Narodne odbrane.«

Z zbora sta bili nato na predlog dr. Miloša Vauhnik poslani vdanostna brzojavka Nj. Vel. kralju in pozdravna brzojavka predsedniku središnjega odbora NO Iliji Trifunoviću. Soglasno je bila sprejeta tudi naslednja

Resolucija

ki so jo nacionalisti poslali skupščini Ciril-Methodove družbe, ki je prav takrat zborovala v mestnem gledališču: Narod zbran na zboru Narodne odbrane pozdravlja skupščino Ciril-Methodove družbe. Izreka družbinemu predvojnemu delu vse priznanje. Ugotavlja pa potrebo ponovni obnovitvi intenzivnega družbinega delovanja na vseh narodnih mejah in enodušno zahteva: Da se delo Ciril-Methodove družbe razširi na vso državo in na vse dele našega naroda, da se pomnože in spopolnijo vrste družbinih delavcev iz vrst omla

dine in da bi Ciril-Methodova družba delovala z Narodno odbrano radi čim najbolj smotrene koncentracije vseh zdravih nacionalnih sil roko v roki.

Sledil je nato defile mariborskih in ljubljanskih četnikov, nakar je bil zaključen mogočen zbor nacionalistov, katerega odmevi se slišijo po vsej državi.

Mariborsko „zlati srce“

Pred kratkim je nekj mariborski trgovec morda deloma upravičeno kritiziral v »Trgovskem listu«, da se je v zadnjem času razpasla naravnost epidemija dobrodelnih tombol, katerih pretežno breme no sijo trgovci, ki so sicer znani po svojem »zlatem srcu«. Sicer se pa slične samohvale pojavljajo tudi drugod, ko gre za reklamo o mariborski poštvovalti dobrodelnosti.

Kako pa to »zlati srce« izgleda v resnični potrebi, to vedo najbolje povedati tisti mali ali sploh nepoznani reveži, ki vzlic svojemu obupnemu položaju še tlačijo mater zemljo. Kričeč primer dobrodelnosti se je zgodil pred dnevi, ko je neki siromašen visokošolec, ki je prebil počitnice v Mariboru, iskal zaslužka. Trkal je na razna vrata. Ni beračil, prosil je dela, da bi si vsaj zaslužil za vožnjo v Ljubljano. Ker govori več svetovnih jezikov in je tudi drugače za pisarniške posle, je računil, da ga bo ta ali oni mariborski podjetnik z veseljem sprejel za nekaj dni, toda fant se je pošteno vrezal. Ko so mu ti računi padli v vodo, je bil v skrajni sili primoran prijeti za vsako ročno delo. Oglasil se je pri nekem stavbeniku, ki je bil tako liubezniv, da je njegovo nudbo kot težaka pri gradnji odklonil, češ da ga kot akademika vendar ne sme uporabiti za navadnega delavca. Končno se ga je nekdo usmilil z dobrim nasvetom, naj potrka pri zadnji instanci. Toda propadel je tudi tam. Nazadnje se ga je usmilil neki drž. uradnik, ki mu je pomagal, da je lahko odpotoval v Ljubljano, kjer ima svoje dobrotnike. Ob slovesu je rekel svojemu dobrotniku, da ga ne bo nikdar pozabil, pa tudi na mariborsko dobrodelnost se bo spomnil. Maribor in njegovo »zlati srce« mu bosta nedvomno ostala v trajnem spominu.

Socialisti in zasebna lastnina

Ena temeljnih programatičnih točk Marxovega nauka je boj privatni lastnini. Kako naši socialistični prvaki pojmujejo ta bojni klic, ki je bil skozi decenije privlačna sila socialističnih agitacijskih metod, se vidi iz dejstva, da so si skoraj vsi marksistični veljaki v potu svojega obra za postavili lastne domove. Od sedanjega predsednika Delavske zbornice g. M. Čobala, hišnega posestnika in ravnatelja konzuma v Zagorju, preko blagajnika iste zbornice, hišnega lastnika in višjega uradnika pri OUZD, pa do voditelja mariborskih sodrugov g. Petejana, so videli kot plačilo za svoj trud v prid izkoriščanim v tem, da so si postavili hiše, si preskrbeli udobno in stalno službo in se tako rešili one tuge, ki jo imenujemo beda. Kaj je njim mar revolucionarnost, ki je bila pred vojno dika socialističnih agitatorjev. Nastopiti za pravice izkoriščanih, se pravi brezobzirno bičati krivice, ki se mu gode. Zato se samo na shodih vedejo kot branitelji delavskih pravic, v resnici pa se drže gesla klerikalcev, ki pravijo: poslušaj me, a ne glej, kaj delam. Torej ne samo, da farbajo delavstvo, ker je čisto jasno, da jim je nemogoče nastopiti proti dobrotrikom, ki jih rešujejo in jim podaljšajo življenje, se v praktičnem življenju uveljavljajo kot farizeji, ki drugače govore, kakor mislijo. Taki so bili povsod, zato ta polom, ki ga žanjejo po vsem svetu.

Na kavalirsko besedo

odvetnika g. dr. Ottona Blankeja v Mariboru lojalno popravljamo, da ni bil soudeležen pri septemberskih dogodkih v Ptuj leta 1908.

Kako tovarnar Ehrlich plačuje svoje delavstvo

Pritožb delavstva Ehrlichove tovarne, ki je sedaj naslednik tovarnarja Brauna, ni konca. Menda v nobeni tovarni v Mariboru delavstvo ni tako sramotno nizko plačano. Prav gotovo se v nobeni tovarni v Mariboru delavstvo tako ne zapostavlja, izkorišča in šikanira in v nobeni mariborski tovarni mu ne nalagajo tako drakoničnih kazni, kakor prav v Ehrlichovi tovarni. Že pod bivšim tovarnarjem Braunom je bilo delavstvo za svoje naporno delo najslabše plačano. Toda tovarnar Ehrlich je zvesto sledil vzgledu svojega prednika in je pričel v zadnjem času delavstvo še hujše pritiskati k tlom, pričel ga je še hujše izkoriščati in mu zniževati že itak skromne mezde. Delavstvo Ehrlichove tovarne je obupano in s strahom gleda v bližnje dni, ker ob mezdah, ki jih sedaj prejema, ne bo moglo živeti.

V naslednjem podajamo sliko, iz katere je razvidno, kako hudo je prikrajšano delavstvo na podlagi nove odredbe glede znižanja plač. Navijalke, ki izdelujejo sukanec 12/20 in 20/2 v dveh partijah po štiri delavke na stroju »Francke«, so prej zasluzile 1.20 Din od kg, po novem znižanju pa zasluzijo samo 85 par. Če pomislimo, da je pred znižanjem zasluzila navijalka v 8 urah 30 Din in da zasluzi sedaj po novem znižanju samo okrog 15 dinarjev, ni potreba posebej naglašati, da pije tovarnar Ehrlich našim slovenskim materam in dekletom kri in se bogato redi ob njihovih žuljih. Navijalke, ki so zaposlene pri stroju »Tiron« v skupinah po dve in dve, izdelujejo sukanec 36/2, so zasluzile popreje 2.50 od kg, po novem znižanju pa samo 2 Din. Omenjeni skupini delata samo na dveh strojih in se odtegne vsaki delavki po vrhu še 30% od skupnega zasluzka. Delavke, oziroma navijalke, ki so zaposlene pri tem stroju, napravijo v 14 urah kvečjemu 18 kg sukanca. Še na slabšem so delavke, ki so zaposlene pri

stroju »Schaffhorst«. Preje so zasluzile od kg 55 par, sedaj pa zasluzijo samo 35 par. Pri sukanju 36/ so prej zasluzile 81 par, sedaj pa 68 par. Tako je zasluzila najboljša delavka pred znižanjem na dan 35 Din, sedaj pa zasluzi komaj 20 Din.

Delavke, ki so zaposlene pri stroju »Viktorija«, zasluzijo na teden komaj 80 Din. Prav tako pa so prikrajšane tudi navijalke pri takozvanem »Šuš-špul« stroju. Znižanje mezd motivira tovarnar August Ehrlich s premajhnimi naročili, obenem pa preti vsemu delavstvu, če ni z mezdami zadovoljno, lahko vsak trenutek zapusti delo. Tudi je tovarnar Ehrlich zvišal delovni čas. Prej so delale delavke od 5.—13. ure in od 13.—20., sedaj pa delajo od 13. do pol 23. Poleg tega pa je zahteval, da morajo delati tudi v soboto popoldne. Nadalje morajo delavke čistiti stroje na zahtevo med delom, kar je po zakonu prepovedano. Trditve tovarnarja Ehrlicha, da delavke po novem načinu več zasluzijo, ni točna. Je mogoče nekaj takozvanih »vajfaric«, ki nekoliko več zasluzijo, ker so popreje izdelovale sukanec na pol kopca, sedaj ga pa izdelujejo na celem. Take delavke so v tovarni samo štiri, ker trije stroji ne obratujejo.

Poleg sramotno nizkih cen pa se delavstvu Ehrlichove tovarne nalagajo za vsako najmanjšo zakasnitev občutne kazni. Tako morata na primer delavec ali delavka, ki zakasnitva samo dve minuti, plačati po 5 Din kazni. Neka delavka, ki je zamudila samo pol minute, je bila kaznovana z globo 5 dinarjev.

Kedaj bo konec teh žalostnih razmer v Ehrlichovi tovarni? Morebiti pa se bodo na te v nebo vpiljoče pritožbe vendarle zganile naše oblasti in posegle vmes z železno roko in napravile red, da bo delavec za svoje delo vsaj za silo plačan. Dovolj je izkoriščanja!

Nameščenci, nameščenske! Delavci, delavke!

Volitve v Delavsko zbornico bodo v nedeljo 8. oktobra. Naša glasovnica je modra. Zapomnite si dobro: »Plava je prava!« Zato bomo raztrgali vsi bele in rdeče glasovnice!

NAŠ POKRET

Guštani

Pogosto lahko slišiš pri nas, kako zelo je ta ali oni vidnejši narodni delavec nepriljubljen in kako malo ljudi ima na svoji strani. Četudi prihajajo take govornice le od gotove strani, se moramo vendar ž njimi malo pobaviti. Res je, da je ta ali oni človek bolj priljubljen — ker je pač popustljiv in bi se radi njega lahko zgodilo karkoli med ljudstvom — lahko bi stradalo, lahko bi ga trpinčili, lahko bi se ponemčilo, lahko bi zašlo v Bog ve kakšne politične vode. — Naši dobri in tako zelo priljubljeni ljudje bi mirno sedeli ali doma ali pa v gostilni in bi prepevali, popivali, kvartali in Bog ve kaj še ter samo da bi se ne zamerili ne na desno, ne na levo, posebno pa ne navzgor in da ne bi trpela njihova komodnost. Končno mora biti nekdo res osovražen, če hoče biti drugi bolj priljubljen. Razlika med dobrimi in hudimi mora biti, nastane samo vprašanje, kje in pri kom je kdo priljubljen ali pa osovražen. Ni pa tudi rečeno, da je tista mati za svojega otroka najboljša, ki otroku vse in povsod popušča, tu pa tam malo pokrega, resno pokara pa ga nikoli. Življenje priprostega človeka, malega kmeta, delavca, obrtnika, pa tudi že marksistatega uradnika je dandanes pravi boj za obstanek. Zato pa je tudi borbeno naše glasilo in b o r b e n e morajo biti naše organizacije, pa naj je tistim, ki te borbe za obstanek naroda ne želijo, ker se jim samim še dobro godi, prav ali ne.

Mežica

O Veliki noči še skoraj nepoznan, se je narodni delavski pokret začel širiti takoj po onem zanimivem in burnem zborovanju upokojencev. Pozneje ga je tov. Tone Bajt v svojem ognjevitim govoru na shodu J. N. S. le še močno podžgal. Sedaj si želi delavstvo že samo, da se organizira v narodnem delavskem pokretu. Ponovno je vedno zaželenim govornikom narodnega delavskega pokre-

ta že bilo poslano vabilo, da pridejo zopet med nas. Upamo, da se bo to kmalu uresničilo. Brez borbe se tudi v Mežici in Črni ne bo razširil narodno delavski pokret tako, da bi zajel večino delavstva. Že sedaj so gotovi gospodje na delu, da bi preprečili ali vsaj zaježili narodno delavsko gibanje. Tudi marksistični voditelji so na delu proti nam in groženi ne manjka... Naj bi bili raje grozili tistim, ki so nas tako zelo prikrajšali, zlasti upokojence, ne pa, da se spravijo na ubogega delavca, ki je spoznal, da so marksisti, rdečkarji jim pravimo tu, zavozili...

Prevalje

Tudi tu se je začelo ljudstvo zanimati za narodni delavski pokret, h kateremu pripadajo prav vsi, ki delajo, delavci, kmetje, obrtniki, pa tudi drugi nameščenci, ki so izkoriščani. Položaj se potom dosedanjih strank ne bi izboljšal, predolgo smo čakali, dokler se niso razni voditelji vsedli h koritu. Dalje čakali — ne bomo. Vabimo v naš pokret tudi vse tiste poštene naše ljudi, ki so na zunaj svoj nacionalizem zakrili, ker so upali, da bodo mogli pomagati potom internacionale bednemu našemu ljudstvu. Pri nas ni treba zakrivati ne narodnega prepričanja, pa tudi ne socialnega.

Sladki vrh

Blagajnik marksističnih delavcev, katerih je v naši tovarni še pičlo število, je dejal tovarišem članom podružnice NSZ, da so sami razbojniki in fašisti. Rekel je tudi, da on ne pozna: »Blau, vaiss, rot«. Opozarjamo tega marksističnega priganjača, da ga je rodila slovenska mati in naj pazi, da ga ne bodo oni, ki jim pravi razbojniki in fašisti, naučili slovenskih molitvic. Narodni delavci na Sladkem vrhu pomnite, da obhajajo rdečkarji po vsem svetu sedmino.

Zahteve inteligenčnega proletariata

Splošna in gospodarska svetovna kriza ni prizanesla nikomur. Hudo, morebiti naj hujše, je zadela mlade intelektualce, ki s strahom gledajo v črno bodočnost. Brezposelnost razsaja med mladimi intelektualci v taki meri tudi pri nas, da je to gorje postalo tudi problem zase, ki ga bo potrebno rešiti na ta ali oni način v izobčih težkih posledicah. Lani so že pričeli misliti mladi intelektualci na ustanovitve lastne organizacije, ki naj bi združila vse intelig. poklice. Osnovana je bila v Mariboru Zveza mladih intelektualcev, ki je pred dnevi sklicala svoj prvi kongres v Ljubljani. Na tem kongresu so se naši mladi intelektualci bavili s problemom, kako in kje najti zaposlitve in kruha za brezposelno inteligenčno mladino. To vprašanje bi moralo pretresti ves današnji družabni red, ker pomisliti moramo, da je na mladih zgrajena bodočnost našega naroda, naše države.

V obširni resoluciji, ki je bila na kongresu soglasno sprejeta in ki bo poslana vsem merodajnim faktorjem, zahtevajo in ugotavljajo mladi brezposelni intelektualci, da ima ročno delavstvo že precej izvedeno socialno zaščito, dočim je ostal umski delavec prepuščen samemu sebi in svoji usodi. Nevzdržni gmotni položaj intelektualcev in današnja brezposelnost zahtevata lastno samopomoč in strokovno organizacijo, ki se bo borila za pravice inteligenčnega proletariata, ki bo imela namen izvesti stanovsko delovno zaščito. Kakor imajo ročni delavci svoje borze dela, tako naj bi se ustanovila borza dela tudi za intelektualce, za katero naj bi skrbelo državno socialno skrbstvo v okviru stanovske organizacije.

Brezposelni intelektualci občutijo na lastni koži, da se službe ne oddajajo pravilno. Pri sprejemu v službo mora biti merodajen predvsem socialni položaj delojemalca, doba brezposelnosti in kvalifikacija.

Prepreči naj se tudi prestopanje iz privatnih služb v državne in obratno z vstetjem prejšnje službene dobe. Nadalje zahteva brezpo-

selna inteligenčna mladina, da se **takoj odpravi dvojno in večkratno zasluzkarstvo in naj se da enkratnemu zasluzku eksistenčni minimum.** Upokojijo naj se vsi državni in privatni uradniki, ki so odsluzili službeno dobo, ki pa naj se obenem zniža na 25 do 30 let. Vsaka nadaljnja redukcija plač in mezd naj bi se prepovedala z zakonom. Proglasi naj se moratorij za dolgove brezposelnih intelektualcev eksistenčnega značaja in zaščitijo naj se pred rubežem in deložacijo.

Naš brezposelni inteligenčni proletarijat zahteva nadalje, da se **iz državnih in privatnih podjetij odstranijo vsi tujci,** nujno potrebne tuje strokovnjake pa naj se obdrži k večjemu za dobo enega leta in naj se jim takoj dodata po dva domačina iste stroke, da se usposobita za isto delo. Ker je med prosvetnimi delavci, učitelji in profesorji velika brezposelnost, naj prosvetno ministrstvo preskrbi kredite za namestitve novih učnih moči in za otvoritev novih potrebnih zavodov. Pri državnih in samoupravnih uradih je v **naši državi prostih okrog 15.000 uradniških, pripravniških, poduradniških in služiteljskih mest,** ki naj jih zasedejo zmožni brezposelni mladi intelektualci sorazmerno po odstotkih prebivalcev posameznih banovin, tako da odpade na našo banovino vsaj 1500 služb. Pri iskanju službe naj se dajo brezposelnim intelektualcem na predlog borze na razpolago javna prometna sredstva.

Vsako podjetje naj se zakonito zaveže, da bo sprejelo vsako leto na enoletno plačano prakso določeno število novodiplomiranih inženirjev in drugih strokovno naobraženih moči. **Brezplačno volontiranje kakor tudi vsakršno prodajanje intelektualnih energij za sramotno nizke cene pa naj se prepove v vseh ustanovah in podjetjih.** Dolžnost vrhovne državne oblasti mora biti da ora regulira službeno razmerje državnih in privatnih nameščencev do delodajalcev z enotno ustavo.

MLADI UTRIP

Nacionalno-socialni pokret in mi

Vsak novi pokret, ki zajame dobo in ljudi, je spoočet od mladine in se tako tudi raztegne na njo. Mladina ga gleda s svojimi očmi, polnimi nade in upov. Starejši se navadno previdno sučejo okoli takega novega pokreta, frazarijo z ideali in ugibajo, — kako priti do popolne zmage. Ostanje navadno samo pri teh ugibanjih. — Mladina je ekstremnejša. Ona ne gleda na ovire, če so, jih brezobzirno podira. Kar ni z njo, pusti ob strani, kar je pa proti njej, temu napove boj. Boj, ki se vedno znova ponavlja iz generacije v generacijo.

Sodoben svetoven pokret je nacionalno-socialen. Rodila sta ga potreba in nujnost dosege njega smotra. Kot tak bo slej ali prej zmagal. Kako pa tudi ne! Saj ima za seboj maso mladih in boja željnih src, ki dan za dnem hujše čutijo vso zavoženost vladajočih sistemov in naziranj. Mladina obrača hrbet vsemu temu in se smeje prerokom, ki govore o boljši bodočnosti, na drugi strani pa tarnajo nad »pokvarjeno« in »brezbrižno« mladino. Smeje se jim, ker zahtevajo od nje, naj bo to mladina dvignjenih glav in prostih misli, na drugi strani pa se tega bojijo in stopajo na pot vsemu, kar bi utegnilo samo za las prikrajšati avtoriteto starejših. Hinaveci so in mladina jih razume bolje, nego oni sebe. Kako obrabljen je že njihov ideal! Kako pa tudi ne, ko ga s toliko previdnostjo sučejo po rokah, ga neštokrat maskirajo in ga takega kažejo mladini. Pa je zaman! Oči mladine so —

velike otroške oči, ki le prerade opazijo vsako prevaro.

Do nedavna je mladina prisiljena in neprisiljena stala ob strani vsem gigantским borbam, ki so se vršile v svetu za vlado in nadvlado. Morda, še do nedavna ugodne življenjske prilike so dopuščale, da se je mladini vsiljevalo razpiranje in ideale, ki so »nesli« raznim špekulantom z mladino. Sedaj je drugače. Novi čas je prinesel nove prilike, ki so prisilile mladino, da je pripravljena sama poprijeti za vajeti. V tem pravcu si je zaželela svobodnega razmaha, umevanja starejših in končno tudi soodločevanja. Oprijela se je socialno-nacionalnega pokreta in vložila vse sile za dosego njegovih smotrov. Sodobna, zdrava, svobodna mladina mu je zvest pobornik, pripravljena je tudi na žrtve, ker je trdno prepričana, da vse to ne bo zastoj! In prepričani so lahko vsi, da se mladina v tem ne vara!

Mogočen nacionalno-socialen pokret je na pohodu! Korak za korakom se bliža popolni zmagi, njegove vrste rastejo v mogočne armade, katerih ne bo več mogoče zaustaviti. V teh armadah je tudi mladina. In kjer je mladina, tam je bodočnost! Vse drugo pa je obsojeno na žalosten pogin!

Profesorska solidarnost

Letošnji abiturienti učiteljske šole v Mariboru, so izdali pred kratkim almanah »Mladi utripi«. Ker se je od sličnih izdaj razlikoval

več je z vso mladostno svojstvenostjo prikazal pravo, morda nekoliko karikirano šolsko življenje in njega osebe — je prišel pri gospodih profesorjih v nemilost.

Ostala javnost pa je o almanahu itak izrekla svoje mnenje. In to je za nas merodajno!

Da razprodamo še ostalo zalogo almanaha »MLADI UTRIP«, smo se odločili, da za čitatele »Borbe« znižamo ceno. Mesto 15 dinarjev, plača čitatelj »Borbe« samo 10 dinarjev. — Pišite zato še danes dopisnico na naslov: Mladi utrip, Maribor, Mariborska tiskarna. Pošljemo vam almanah na vaš naslov poštne prosto!

Nenadomestljiva tuja specialista.

Na Scherbaumovem posestvu je zaposlen kot kravar avstrijski državljani Peter Streibel, pristojen v Schönberg. Na graščini »Hausampach« pa služi za kravarja avstrijski državljani Karl Freund. Streibel in Freund sta res nenadomestljiva tuja specialista...

Premalo pazimo na našo mejo

Mariborska, odnosno okoliška, posebnost so vinotoči. Ne spuščamo se v debato za ali proti, marveč prosimo za pojasnilo kr. bansko upravo, zakaj in kako so dobili znani Nemci, odnosno nemčurji dovolila za vinotoče. Na podlagi katerih motivov so kljub naredbi banske uprave »izjemoma« dobili dovoljenje razni, kot n. pr. K o k o s c h i n e g g, B e r l, A r b e i t e r, S t i f t V o r a u o d n o s n o B i r g m a j e r, R o t h, K u h n, L o c h e r t, g r o f i c a A l b e r t i, S o s s, S ö l c h, P u c h, G r e i n e r, P o s c h, H a l b ä r t h, T i s c h l e r i t d., ki so deloma celo tuji državljani, veletrgovci in trgovci, veleposestniki in podobno?

Zahtevamo revizijo dovoljenj in pozivamo naše somišljenike, da obiskujejo le vinotoče, ki so v naših rokah. Obisko valem ter raznim »zaupnim« sestankom v nekaterih od navedenih vinotočev pa bodemo posvetili sami potrebno pozornost.

Prevelika je naša ponižnost

Pogrebne svečanosti so vsakemu svete. Naša strpljivost dovoljuje, da slovenski svečenik govori ob grobu navidezno ali resnično nemškega pokojnika — nemškem jeziku. Vzrok tej strpljivosti je v mehki slovenski duši, v rešpektu pred dostojanstvom Smrti, ki nikomur ne prizanaša. Samo vprašamo, kaj bi se zgodilo duhovniku, ki bi si »držnil« bodisi v radgonski župniji, v katero je inkorporiranih 12 slovenskih vasi, bodisi na koroških tleh, kjer še danes naš verni narod pošilja svoje prošnje k Bogu v mili govoriči slovenske matere, bodisi v zaslužjenem carstvu goriškega slavčka govoriti v milozvočni govoriči pokojnikove mamice? Mimo izgovora o strpljivosti »Ecclesiae universae«, ki se v praksi izvaja dosledno samo v narodni kraljevini Jugoslaviji in strpljivosti, ki je prepovedana v avstrijskih, madžarskih in italijanskih ozemljih — mi spričo obličja Smrti, ki vse

izenači, trpimo »lojalno« te čudne ljubeznivosti... Čemu trpimo, da se pogrebne molitve odpevajo v latinskem jeziku? Zakaj ne zahtevamo, da bi se odpevale, ako ne v staroslovanskem, vsaj v slovenskem jeziku, kakor je to običaj na Kranjskem? Milozvočni slovenski jezik dviga resnost pogrebnega obreda. To v premišljevanje merodajnim cerkvenim krogom, katere smatramo za resnične nositelje nacionalne misli.

V gornjih besedah ni zajedljivosti. Pisal jih je dober kristjan, ki spoštuje sveto Cerkev, a ne pusti, da bi se poniževala mila materina govorica, ki ji je veliki svetnik in pobornik slovenstva škof Anton Martin Slomšek, napisal neverljive spomenike. Veliki vzornik naj najde v svobodni domovini vrednih naslednikov!

Zahtevajte „BORBO“
v vsakem javnem lokalu!

Tvrdka Ernest Zelenka

trgovina pohištva
v Mariboru

priporoča svojo veliko in skrajno lepo zalogo vsakovrstnega pohištva in tapetniških izdelkov, kakor spalne sobe, jedilnice, sobe za gospode, otomane, žimnice, zavese, odeje, žične uložke i. t. d. — Lastne mizarne in tapetniške delavnice, vse pohištvo je izdelano po lastnih načrtih in se prevzemajo dela tudi po načrtih, katere doprinese cenjeno občinstvo. — Zaročenci imajo posebno ugodnost, plačuje se lahko s hranilnimi knjižicami.

Cenj. občinstvo kupuje torej samo v trgovini ERNEST ZELENKA

Popravila ur

in zlatnine, točno in hitro
z jamstvom

A. STOJEC, MARIBOR

Jurčičeva ulica št. 8

Po stenske ure pridem na dom!

**Točno,
solidno in poceni**
izvzuje vsa kleparska dela

A. Romih

kleparski mojster

Maribor, Slovenska ul. 28

Ženski in moški
svet rad kupuje v
**TRPINOVEM
BAZARJU**

Maribor, Vetrinjska ul. 15

Pojasnilo!

Podpisani E. Zelenka, tapetniški mojster in trgovec s pohištvom v Mariboru, Ulica 10, oktobra sporočam javnosti, da nimam nič skupnega s tvrdko Zelenka E. & Comp., katere lastnik je g. Bedřich Schonsky, Maribor, Linhartova ulica.

Maribor, 14. sept. 1933.

Ernest Zelenka.

Priporoča se **Rajko Zotter**
krojač

Maribor, Vetrinjska ulica 11

Betka Lešnik

Specialna trgovina
z dežniki

Maribor, Gosposka ul. 14

Pohištvo, tapetništvo, posteljina, dekoracije in strojna pletarna žičnih vložkov

Vetrinjska ulica 7
Telefon 27-75

F. Novak - Maribor

Koroška cesta 8
Telefon 29-05

Naročila izvršujem hitro, solidno in poceni.

Najcenejša tvrdka v Mariboru

Karo

Koroška cesta 19

Angleško blago

najodličnejše kakovosti sodobnih znamk:

„Smartex“ za praktične, solidne sportne, promenadne in potovalne obleke.

„Ventex“ blago, ki je tkano na poseben način in vzbuja pri nošnji prijeten občutek ter združuje eleganco, večnost in izredno trpežnost.

„Picci triply“ najidealnejša kakovost za elegantne, lahke moške obleke v vseh najmodernejših barvah. Vse te vrste blaga ima vedno v zalogi!

FRANJO MAJER, MARIBOR
GLAVNI TRG 9

ČAJ

KAVA

Z. Anderle
GOSPOSKA UL. 20.

Vse šolske in pisarniške potrebščine

dobite najceneje

V PODRUŽNICI UČITELJSKE KNJIGARNE

Gosposka (Tyrševa) ulica 44

Kreditna zadruga uslužbencev drž. železnic v Mariboru

Frankopanova ulica 34

daje posojila po 8%

sprejema vloge in obrestuje nevezane po 4% vezane pa po 5½%

Vse vloge izplačuje promptno

Železničarji, poslužujte se samo Vaše Kreditne zadruge